

A

Ajournering

En paus i ett sammanträde.

Allokering

Tilldelning av pengar.

Annuitet

Belopp som en låntagare terminsvis betalar som ränta och amortering (vid annuitetslån betalas samma summa år från år varvid räntan sjunker och amorteringarna ökar i takt därmed).

Ansvarsfrihet

Beviljas för en nämnd/styrelses ledamöter om kommunfullmäktige anser att räkenskaperna för föregående år är i ordning och ekonomin är korrekt skött. Ansvarsfriheten innebär då att man ”frikänner” berörda personer.

Arbetsordning

Ett dokument som anger hur ett beslutsorgan ska bedriva sitt arbete. Se till exempel kommunfullmäktiges arbetsordning.

Arrende

Avtal om rätt att bruka någons jord (eller annan egendom) mot viss avgift.

B

Balansräkning

Sammanfattning av tillgångar och skulder vid slutet av en verksamhetsperiod.

Basbelopp (prisbasbelopp)

Det belopp (knutet till konsumentprisindex) som bland annat ligger till grund för uträkning av ATP och studiemedel (fastställs av regeringen för varje kalenderår).

Bemyndiga

Ge någon tillåtelse att utföra en viss uppgift.

Beredning

Förberedande arbete inför att ett ärende ska beslutas och/eller ett sammanträde ska genomföras. Beredning är också en benämning på en grupp av förtroendevalda som förbereder vissa kategorier av ärenden, till exempel kommunfullmäktiges valberedning.

Betänkande

Rapport och förslag från en av regeringen tillsatt utredning eller kommitté.

Bolagsordning

Ett aktiebolags regelverk, som tillsammans med lagstiftning anger ramarna för verksamheten.

Bordläggning

Att avvakta med att avgöra ett ärende. Ärendet tas som regel upp på nytt vid nästkommande sammanträde, och då i oförändrat skick. I ett bordlagt ärende får inga ändringar göras i de handlingar som hör till ärendet.

Borgen

Ansvarstagande för någon annans betalningsförmåga och eventuellt övertagande av betalningsansvar.

BOUF

Barn- och utbildningsförvaltningen.

BOUN

Barn- och utbildningsnämnden.

Brf

Bostadsrättsförening.

C

C

Partibeteckning för Centerpartiet.

D

Delegation

Överlåtande av beslutsmyndighet. Ett beslutsorgan kan överlåta makten att besluta till ett annat beslutsorgan, en förtroendevald eller en tjänsteman.

Delegationsordning

Lista över vilka beslutsområden som har överlämnats från en nämnd eller styrelse till vilka tjänstemän eller understående beslutsorgan (till exempel presidiet eller ett utskott).

Delårsbokslut

Redovisning av en nämnds, en styrelses eller ett bolags räkenskaper för en del av året.

Detaljplan

Anger hur ett begränsat område i kommunen ska bebyggas och hur mark- och vattenområden får användas.

Diarienummer (dnr)

Ett unikt ”registreringsnummer” för varje ärende som underlättar sökbarheten bland alla ärenden samt vilka handlingar som hör till vilket ärende.

Diarium

En katalog över ärenden samt förvaringsplats för handlingar.

Direktion

Styrelse i kommunförbund, till exempel räddningstjänstförbundet och gymnasieförbundet.

E

Expropriation

Ett rättsligt förfarande där ägaren av en fastighet mot ekonomisk ersättning tvingas överlåta äganderätten till en annan part.

Expropriation kan även gälla enbart nyttjanderätten av en fastighet, vilket innebär att ägaren behåller äganderätten men tvingas överlåta rätten att använda, hyra eller arrendera fastigheten till en annan part.

F

Finansiering

Hur man väljer att skaffa fram pengar för något, till exempel genom ombudgetering, lån, avgiftshöjning och så vidare.

FP

Partibeteckning för dåvarande Folkpartiet, numera Liberalerna (L).

Förvaltning

Grupp av tjänstemän som är underställda en viss nämnd eller styrelse och som sköter det dagliga arbetet inom nämndens eller styrelsens ansvarsområde.

Förvaltningsbesvär

Överklagande av beslut där man själv är motpart, till exempel beslut om bygglov, förskoleplats, alkoholtillstånd med mera.

Förvärv

Anskaffning av något med övertagande av äganderätt.

G

GDPR

En europeisk förordning som reglerar behandlingen av personuppgifter.

GNU

Gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

Granskningsrapport

Revisorernas rapport över hur ekonomin och verksamheten har blivit skött.

Gruppledare

Respektive partis arbetsledare i det kommunala politiska arbetet.

H

Hemställan

Begäran.

I

Indexuppräknig

En höjning av till exempel en avgift, som en effekt av att det allmänna prisläget har gått upp.

Initiativärende

Ett ärende som lämnas in till en nämnd/styrelse av en ledamot i den nämnden/styrelsen, och som innehåller en begäran om att nämnden/styrelsen ska fatta ett visst beslut. Se motion som jämförelse.

Inlösen

Övertagande av egendom mot ett pris.

Interimistisk

Tillfällig.

Interpellation

En fråga av det mer omfattande och genomgående slaget som ställs av en ledamot i kommunfullmäktige till en ordförande i en nämnd, styrelse eller bolag.

Intraprenad

Självständig ledningsform inom offentlig verksamhet.

Investering

Köp av någonting som förväntas ge någonting tillbaka.

J**Justering**

Undertecknande av ett protokoll, och därmed godkännande av texten i protokollet.

Jäv

När man själv eller någon närstående kan komma att påverkas av ett beslut. Då får man inte delta i beslutet eller i handläggningen som föregår beslutet.

K**KD**

Partibeteckning för Kristdemokraterna.

KF

Kommunfullmäktige.

KFF

Kultur- och fritidsförvaltningen.

KFN

Kultur- och fritidsnämnden.

KL

Kommunallagen.

KLF

Kommunledningsförvaltningen.

Kommunalråd

Förtroendeuppdrag som innebär att man ingår i den politiska ledningen och har ett särskilt övergripande ansvar för olika områden. Till skillnad mot merparten av de förtroendevalda som är fritids-politiker kräver ofta ett uppdrag som kommunalråd att man engagerar sig på hel- eller deltid. Det är brukligt att varje parti som ingår i den styrande majoriteten representeras med minst ett kommunalråd var, samt att det största oppositionspartiet innehar posten som oppositionsråd.

Kommunalbesvär

Se laglighetsprövning nedan.

Kommunfullmäktige

Kommunens högsta beslutsorgan som tillsätts genom allmänna val vart fjärde år.

Kommunstyrelsen

Kommunens ”regering” som har helhetsansvaret för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomi.

KS

Kommunstyrelsen.

Kvittning

Proportionerlig (för bibehållen maktbalans mellan partierna) minskning av antalet ledamöter i ett beslutsorgan.

Köpeskilling

Pris vid köp. Begreppet används oftast vid fastighetsaffärer.

L

L

Partibeteckning för Liberalerna.

Laglighetsprövning

En prövning i domstol för att avgöra om ett kommunalt beslut är lagligt och/eller fattat på laglig väg eller inte.

LSS

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Lyckta dörrar

När sammanträdet stängs för allmänheten då ett ärende innehåller sekretessbelagda uppgifter.

M

M

Partibeteckning för Moderaterna.

Mandat

En ledamots plats i ett beslutsorgan.

Mandatperiod

Tiden mellan två val, och därmed den tid för vilken politikerna innehar sina förtroendeuppdrag.

Medel

Pengar.

Medfinansiering

Att vara med och betala en viss del av något som någon annan betalar merparten av.

Minoritetsåterremiss

En begäran om att ett ärende ska återremitteras (skickas tillbaka dit där det senast kom ifrån) från minst en tredjedel av kommunfullmäktiges ledamöter. Denna åtgärd kan dock endast användas en gång per ärende.

Missiv

Följebrev till en remiss. Missivet innehåller en kort beskrivning om vad remissen handlar om, vilka instanser den har skickats till, och när och hur man ska besvara den.

Mkr/mnkr

Miljoner kronor.

Motion

Ett förslag från en ledamot i kommunfullmäktige.

MP

Partibeteckning för Miljöpartiet.

MSN

Miljö- och samhällsnämnden.

N**Nämnd**

Mindre grupp av politiker som på kommunfullmäktiges uppdrag beslutar i ärenden inom ett avgränsat verksamhetsområde.

O

Opposition

Benämning på de partier som inte ingår i den styrande majoriteten av partier.

Oppositionsråd

Oppositionens kommunalråd som ofta innehas av det största oppositionspartiet.

P

PBL

Plan- och bygglagen.

Per capsulam

Ett beslut som fattas utanför ett ordinarie sammanträde, utan att ledamöterna träffas fysiskt eller digitalt.

Presidium

Ledningen i ett beslutsorgan, det vill säga ordförande tillsammans med vice ordförande.

Proposition

Att ställa proposition innebär att ordförande frågar hur nämnden/styrelsen förhåller sig till olika förslag till beslut som läggs fram när ett ärende behandlas. Observera: Förväxla inte detta med regeringens propositioner som är förslag som läggs fram till riksdagen.

Propositionsordning

Process för vilka förslag som ställs mot varandra och i vilken ordning.

Protokollsanteckning

En anteckning som lämnas in av en eller flera ledamöter efter att ett beslut har fattats och som innehåller någon form av upplysning, protest, åsikt eller annan markering som man anser är viktigt att bevara för eftervärlden efter att debatten är avslutad.

Q

R

Ram

Storleken och därmed begränsningen i en budget. Om en budget innehåller en miljon kronor är därmed ramen en miljon kronor.

Reglemente

En nämnds eller styrelses regelverk som anger verksamhetsområde, sammansättning, arbetsformer med mera. Vad som ska stå i ett reglemente beslutas av kommunfullmäktige.

Remiss

Att skicka ut ett förslag till olika mottagare för att inhämta deras synpunkter. Kan vara både förslag från regeringen som skickas till olika kommuner och förslag inom kommunen som skickas till olika nämnder (och/eller externa parter, till exempel föreningar) innan det avgörs.

Reservation

En markering i ett protokoll som visar vilka ledamöter som motsätter sig ett beslut.

Resultaträkning

Visar en verksamhets intäkter och kostnader och ger som saldo periodens resultat (vinst eller förlust).

Revidering

Ändring/uppdatering.

Revision

Granskning av kommunens ekonomi och verksamheter för att säkerställa att de sköts ordentligt. Revisionen består av valda ledamöter (lekmannarevisorer) som tar hjälp av en upphandlad revisionsbyrå för att genomföra sina granskningar.

Revisionsberättelse

Sammanfattningen och huvudprodukten av revisorernas granskning av bokslutet.

Rörelsekapital

Samtliga omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder. Det är de pengar som behövs för att betala för den löpande verksamheten.

S

S

Förkortning för partiet Socialdemokraterna.

SAF

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen.

SAN

Social- och arbetsmarknadsnämnden.

SB

Samhällsbyggnad (samhällsbyggnadsförvaltningen).

SD

Förkortning för partiet Sverigedemokraterna.

SKR

Sveriges Kommuner och Regioner - branschorganisation som bland annat bistår med experthjälp, prognoser, utbildningar med mera.

SoL

Socialtjänstlagen.

Soliditet

Anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån, också kallat främmande kapital.

SOU

Statens Offentliga Utredningar. Föregår ofta stora och viktiga riksdagsbeslut och skickas ofta ut på remiss till kommunerna för inhämtning av synpunkter.

Statsbidrag

Bidrag från staten till kommunerna som antingen delas ut till samtliga kommuner eller söks av kommunerna. Oftast är ett statsbidrag avsett för ett visst ändamål som regeringen önskar att kommunerna ska satsa på, men som kommunerna kanske inte har råd att betala för på egen hand.

Styrdokument

Ett dokument som anger regler och riktlinjer för hur arbetet inom ett visst område ska bedrivas. Styrdokument är ett samlingsbegrepp för alla kommunens olika interna regelverk.

T**Taxa**

Avgift.

Tertialrapport

Ekonomisk rapport för en fjärdedel av ett år.

TF

Teknisk förvaltning.

Tilläggsanslag

Nya pengar som delas ut till en nämnd eller styrelse när deras budget inte räcker till för att bedriva deras verksamhet.

Tjänsteskrivelse/tjänstemannaförslag

Utredning av ett ärende med tillhörande förslag till beslut som utgör det primära beslutsunderlaget som läggs fram av förvaltningen då ett politiskt beslut ska fattas.

Tkr

Tusen kronor.

TN

Tekniska nämnden.

U**Utskott**

En mindre grupp av politiker från en nämnd eller styrelse som antingen avlastar nämnden/styrelsen genom att avgöra mindre och enklare ärenden eller tar fram förslag till beslut i nämnden/styrelsen. Till exempel har kommunstyrelsen ett finans- och ledningsutskott och ett utvecklingsutskott.

V**V**

Förkortning för Vänsterpartiet.

VA

Vatten och avlopp.

VoF

Vård- och omsorgsförvaltningen.

VON

Vård- och omsorgsnämnden.

Votering

Omröstning.

W

X

Y

Yrkande

En ledamots önskan om vilket beslut som ska fattas i ett ärende. Dels finns det formella yrkanden som gäller själva beslutsprocessen, till exempel att ärendet ska återremitteras eller bordläggas, dels finns det materiella yrkanden som gäller bifall, avslag, ändringar och tillägg. Formella yrkanden behandlas alltid före materiella.

Yttrande

Inlämnande av synpunkter och önskemål. Ett svar på en remiss är ett exempel på ett yttrande.

Z

Å

Ålderspresident

Den ledamot i ett beslutsorgan med längst tjänstgöringstid.

Årsredovisning

Årlig redovisning av ekonomi och uppfyllande av olika mål i en nämnd/styrelse, bolag eller kommunen som helhet.

Återremiss

Återsändande av ett ärende med en begäran att något ska förtydligas, utredas vidare eller förändras/förbättras på något sätt. Ärendet skickas tillbaka dit det kom ifrån, till exempel från kommunfullmäktige tillbaka till kommunstyrelsen eller från kommunstyrelsen/någon nämnd tillbaka till förvaltningen.

Ä

Ägardirektiv

Kommunens instruktioner till ett kommunalt bolag om till exempel verksamhetens inriktning och ekonomiska mål och riktlinjer et cetera.

Äskande

Begäran om pengar.

Ö

ÖFN

Överförmyndarnämnden

Överklagande

En begäran om att få ett beslut upphävt eller ändrat.

Översiktsplan

Dokument som anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i kommunen. Översiktsplanen omfattar hela kommunen och ska ge vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.